

Medlemmer i Steigen kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Tirsdag 22. november 2016 kl 13.00

Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset, Leinesfjord

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
22/16	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 6. september 2016
23/16	Forvaltningsrevisjonsrapport Barneverntjenesten
24/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
25/16	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Leines, 11. november 2016

John Ringstad (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling).

SAK 22/16

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 6. september 2016

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
22.11.2016

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 6.september 2016

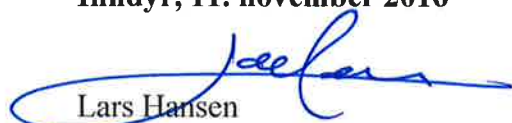
Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte legges ved for godkjenning av utvalget.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 6. september 2016 godkjennes.

Inndyr, 11. november 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – STEIGEN KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag 6. september 2016 kl. 13.00 – 14.40

Møtested: Kommunestyresalen, Leinesfjord

Saksnr.: 14/16 – 21/16

Til stede:

John Ringstad, leder
Christina Falch Holmvaag, nestleder
Salve Kildahl
Astri G. Velberg
Gunnar Strømsvik

Forfall

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Avdelingsleder PUD Tordis Sofie Langseth møtte i tilknytning til sak 15/16
Ass. revisjonssjef Jan Sture Olsen, Salten kommunerevisjon IKS
Lars Hansen, sekretær for kontrollutvalget

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Ingen.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
14/16	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 26. april 2016
15/16	Redegjørelse om status for kommunens økonomi
16/16	Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
17/16	Plan for selskapskontroll 2016-2019
18/16	Budsjett for kontroll og tilsyn 2017
19/16	Revisors vurdering av egen uavhengighet
20/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
21/16	Eventuelt

14/16 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 26. april 2016

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 26. april 2016 godkjennes.

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 26. april 2016 godkjennes.

15/16 Redegjørelse om status for kommunens økonomi

Avdelingsleder PUD Tordis Sofie Langseth møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag:

Orienteringen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Orienteringen tas til etterretning.

16/16 Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 med følgende prioriterte fokusområder:

1. Barnevern
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig

Omforent forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 med følgende prioriterte fokusområder:

1. Barnevern
2. Undersøkelse av post-/arkivtjenesten i Steigen kommune
3. Selvkost vann og avløp
4. Kommunens HMS-system i praksis

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 med følgende prioriterte fokusområder:

1. Barnevern
2. Undersøkelse av post-/arkivtjenesten i Steigen kommune
3. Selvkost vann og avløp
4. Kommunens HMS-system i praksis

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig

17/16 Plan for selskapskontroll 2016-2019

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:

•

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Omforent forslag (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:

- IRIS Salten IKS
- Storskjæret AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres følgende selskapskontroll

Det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskap:

- IRIS Salten IKS
- Storskjæret AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

18/16 Budsjett for kontroll og tilsyn 2017

Forslag til vedtak:

Steigen kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2017 foreslås budsjettert til kr 1 026 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 548 000
Sekretærbistand	Kr 149 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 52.000
Sum	Kr 749 000

Vedtaket oversendes formannskapet, jfr forskrift om kontrollutvalg § 18.

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Steigen kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2017 foreslås budsjettert til kr 1 026 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 548 000
Sekretærbistand	Kr 149 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 52.000
Sum	Kr 749 000

Vedtaket oversendes formannskapet, jfr forskrift om kontrollutvalg § 18.

19/16 Revisors vurdering av egen uavhengighet**Forslag til vedtak:**

Kontrollutvalget i Steigen kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 5. juli 2016 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget i Steigen kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 5. juli 2016 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

20/16 Orienteringer fra revisjon og sekretariat.

Revisor orienterte:

- Regnskapsrevisjon: Ble stort sett ferdig med 2015-revisjonen i løpet av mai i år, og nå godt i gang og i rute med regnskapsrevisjon for 2016.
- Forvaltningsrevisjon: Siste året hatt besatt 2 av 3 hjemler. Erstatte for vakant stilling på plass fra 15. august. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor har sagt opp og slutter 1. oktober. Stillingen er lyst ut, og det har kommet 6 søkere.

Sekretariatet orienterte:

- Om møte i arbeidsutvalget i sekretariatselskapet 31. august 2016, hvor man bl.a tok opp spørsmål om sårbarhet i sekretariat og revisjon.
- Om dokument vedlagt saken.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

21/16 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Leinesfjord den 6. september 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Steigen kommune v/ ordfører og rådmann,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 23/16

Forvaltningsrevisjon Barneverntjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
22.11.2016

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 18.10.2016: Forvaltningsrevisjonsrapport Barneverntjenesten

Bakgrunn for saken:

Forvaltningsrevisjonen har bakgrunn i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon for 2012-2015 (prioritet nummer 2). På bakgrunn av vedtatt plan har kontrollutvalget i møte 26. april 2016 bestilt gjennomføring av forvaltningsrevisjonen som nå foreligger.

Formålet med prosjektet har vært å undersøke utviklingen i saksmengde og økonomi i barneverntjenesten de siste årene, samt hvilke rapporteringsrutiner som gjelder. I tillegg å undersøke barneverntjenestens internkontroll og saksbehandling på utvalgte områder.

Følgende problemstillinger ble undersøkt:

1. Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?
2. Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstiller bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?

Undersøkelsene gjelder årene fra og med 2014. Det er ikke gjennomført etterprøving av tjenesten barnevernsfaglige arbeid.

For å belyse problemstillingene har revisor gjennomgått skriftlig dokumentasjon, bl.a 20 tilfeldig valgte saker. I tillegg er 4 personer intervjuet i prosessen: leder helse og omsorg, barnevernleder og 2 barnevernkonsulenter.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er barnevernloven med forskrifter og veiledere, forvaltningsloven, forskrift om årsbudsjett i kommuner. I tillegg har revisor vurdert funnene ut fra akseptert praksis.

Revisor beskriver en utfordrende bemanningssituasjon i tjenesten, med betydelige utskiftninger og liten erfaring hos de som tilsettes. Videre nevnes at kommunen fikk ny rådmann i 2014, og at både økonomisjef og helse. omsorgssjef sluttet i 2016.

Funn sammenholdt med krav: Problemstilling 1 – Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen): Det er ingen revisjonskriterier for utvikling i saksmengde og økonomi. Når det gjelder rapportering finnes det revisjonskriterium i kommunelovens budsjettforskrift § 10. Konkret innebærer bestemmelsen at Budsjettforskriftens § 10 omhandler budsjettstyring at administrasjonssjefen gjennom budsjettåret skal legge fram rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter/innbetalinger og utgifter/utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen finner grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret foreslås nødvendige tiltak. Akseptert praksis er at to tertialrapporter per år samt årsmeldingen legges frem til politisk behandling i kommunestyret. Akseptert praksis tilsier at det internt i administrasjonen rapporteres hver eller hver annen måned gjennom budsjettåret.

Revisors funn og vurderinger: Mange aktivitetstall for tjenesten (antall meldinger, undersøkelser, tiltaksplaner samt dokumenter i postjournal) viser en betydelig økt aktivitet fra 2013 til 2015. Eksempelvis doubles antall avsluttede undersøkelser fra 23 til 46 i løpet av perioden. Det er i tillegg et høyt antall saker i fylkesnemnd og tingrett. 2016 viser noe nedgang i antall meldinger sammenlignet med 2015. Økt aktivitet medfølger økte driftsutgifter for tjenesten (netto driftsutgifter 2013 og 2014 kr 5,8 mill, 2015 kr 10,3 mill. Revisor har i tillegg foretatt undersøkelser blant 20 kommuner i Steigens kommunegruppe. Steigen har høyere brutto driftsutgifter enn gjennomsnittet av de nevnte kommunene (2014 Steigen 9,3 mill snitt 7,0 mill, 2015 Steigen kr 14,7 mill, snitt kr 8,0 mill). Revisor nevner at for hvert år er det 2 av de 20 sammenligningskommunene som har høyere utgifter enn Steigen.

Revisor går nærmere gjennom utviklingen i kostnadsarter, og nevner bl.a at reiseutgifter (bl.a oppfølging a fosterhjem er firedoblet fra 2013 til 2015. Det er kjøpt juridiske tjenester for kr 1,5 mill i perioden 2012 til 2015. Et privat firma innen barnevern har vært innleid, og har fakturert for kr 1,7 mill i 2015. De to sist nevnte tjenestene er ikke lyst ut som anbud.

Når det gjelder spørsmål om rapportering opplyser barnevernsleder at hun ikke har deltatt når budsjett har blitt satt opp, men at dette ble gjort av leder for helse og omsorg. Per august 2016 har barnevernsleder ikke fått 2016-budsjettet i hende. Hun er heller ikke bedt om å levere skriftlige økonomirapporter. Barnevernsleder opplyser at hun ikke var kjent med at kommunen i 2015 sluttet seg til samarbeidet om innkjøpsavtaler i Salten. Avslutningsvis nevnes at det i

kommunens økonomirapport per april 2016 var nevnt regnskapsstatus, men ikke prognose for årsresultatet. Barnevernsleder opplyser at hun ikke var kjent med at det sto noe om barnevern i den nevnte rapporten.

Revisors vurdering problemstilling 1: Kjøp av tjenester skal lyses ut på anbud dersom det må antas at kjøp på et område vil overskride kr 0,5 mill. Det foreligger dermed brudd på lov om offentlige anskaffelser både når det gjelder juridisk bistand og innleie av barnevernstjenester. Når det gjelder rapportering bør barnevernet delta i budsjettprosessen, og etaten barnevernet er en del av bør skriftlig rapportere til rådmannen minst annenhver måned. Steigens medlemskap i Samordnet innkjøp i Salten tilsier at alle ledere i kommunen blir orientert om hva samarbeidet innebærer.

Funn sammenholdt med krav: Problemstilling 2 - Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstiller bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen): Internkontroll: kommunen etter barnevernloven ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører sine oppgaver i samsvar med krav i lov. Videre skal tjenesten sikre at de ansatte har tilgang til aktuelle lover og forskrifter som vedrører barnevernet, samt at tjenesten skal utvikle, iverksette og forbedre prosedyrer, instruksjoner, rutiner og tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen. Bestemmelser i saksbehandling / regelverk: Innkomne meldinger skal snarest og senest innen en uke gjennomgås og vurderes, dersom det er grunn til å anta det foreligger grunnlag for tiltak etter loven er tjenesten pliktig til å foreta undersøkelser, snarest og senest innen 3 måneder (6 måneder i særlige tilfeller). Videre er det bestemmelser om at barn over 7 år skal kunne uttale seg før avgjørelse i en sak. Barnets medvirkning skal dokumenteres. Videre gjelder forvaltningslovens krav til enkeltvedtak (skriftlighet, begrunnelse, at vedtaket viser til de regler det bygger på og de faktiske forhold det bygger på, opplysning om klageadgang). Tiltaksplan skal utarbeides når det iverksettes hjelpetiltak etter barnevernlovens § 4-4. Ved en omsorgsovertagelse skal vedta en omsorgsplan, som er en plan for barnets omsorgssituasjon.

Revisors funn og vurderinger:

Saksbehandlingsrutiner og internkontroll: Fra begynnelsen av den undersøkte perioden (2014) nevnes at det var mange avvik og mangler i dokumentasjon, bl.a at det nesten ikke fantes tiltaksplaner eller omsorgsplaner. Videre var det store fristoverskridelser. Det opplyses at det har vært arbeidet med å få bort alle avvikene, og at et privat konsulentfirma har vært leid inn for å foreta undersøkelser. Det foreligger ikke kontrakt med firmaet, eller annen beskrivelse av arbeidets omfang.

I 2014 ble det laget en handlingsplan for at tjenesten skulle komme ajour, og oppfylle krav i barnevernloven. Arbeidsmengden har medført at tjenesten har måttet konsentrere seg om å få unna sakene og få vekk fristbruddene. Et opplegg for rutinebeskrivelser ble laget i 2005, men er foreldet og ikke i bruk.

Bestemmelser i saksbehandling / regelverk: Revisor fant i den del tilfeller skriftlig svar til offentlig melder innen fristen på tre uker. Fylkesmannens tilsyn fra 2016 vedrørende kommunens arbeid med meldinger viste at det ikke ble meldt tilbake til offentlig melder i 13 av 24 saker. Når det gjelder undersøkelser opplyses at det nå lages skriftlig plan for undersøkelsene, med tidsfrister for når ting skal være gjort. Når det gjelder barns medvirkning

fant revisor både tilfeller der dette var dokumentert, og der det ikke var det. Når det gjelder enkeltvedtak som fattes opplyser revisor at de er skriftlige, viser til reglene og de faktiske forhold de bygger på, samt at det var opplyst om klageadgang. Ved utgangen av 2015 er det laget tiltaksplaner ved 11 av 20 hjelpetiltak i hjemmet. Dette er en forbedring siden 2013. To av 19 barn som kommunen hadde overtatt ansvar for ved utgangen av 2015 hadde ikke fått omsorgsplan.

Revisors vurdering problemstilling 2: Sett i forhold til situasjonen i 2013 var det høyst nødvendig at barnevernsleder skaffet seg oversikt og sørge for at tiltaksplaner, omsorgsplaner og enkeltvedtak kom på plass. Det burde vært mer tid til å utarbeide skriftlige rutiner. De ansatte har etter revisors vurdering tilgang på lovverk og veiledere. Revisor mener det burde foreligge signert kontrakt med det private firmaet innen barnevern – et ansvar som lå hos tidligere leder for helse og omsorg.

Når det gjelder meldinger har tjenesten et forbedringspotensiale i forhold til å melde tilbake til melder. Undersøkelser gjennomføres i praksis i tråd med barnevernloven, men ikke helt i tråd med departementets rutinehåndbok. Fristen for undersøkelse er i ferd med å blir overholdt.

Kravet til barns medvirkning overholdes i stor grad, men der er forbedringspotensial.

Enkeltvedtak utformes slik forvaltningsloven krever. Krav til tiltaksplan etterleves bare delvis, mens arbeidet med omsorgsplaner i stor grad er i tråd med barnevernloven.

Revisors anbefaling:

- Rådmannen må sørge for at barneverntjenesten til enhver tid har en kommunalt ansatt bemanning som er tilstrekkelig for å løse oppgavene i tjenesten i tråd med lov og forskrift
- Rådmannen må sørge for at kommunen har økonomirutiner som sikrer en regelmessig økonomirapportering
- Internkontrollen i tjenesten må forbedres slik at det arbeides mer planmessig og mindre ad hoc
- Dokumentasjonen av undersøkelsessaker og av barns medvirkning bør forbedres
- Det må arbeides mer grundig og planmessig med hjelpetiltak i hjemmet.

Rådmannens kommentar:

Rådmannens kommentar er i sin helhet vedlagt rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport i samsvar med det oppdrag de ble gitt av kontrollutvalget. Videre er revisjonen utført i samsvar med kravene i Standard for forvaltningsrevisjon. I henhold til bestillingen har revisor frist ut 2016 på å gjennomføre kontrollutvalgets oppdrag. Revisor har holdt seg godt innenfor fristen for leveranse.

Rapporten får frem at barnevernets vedtak gjøres i samsvar med reglene i forvaltningsloven. Videre får den frem at det er gjort et betydelig arbeid med å komme a jour i tjenesten, men at bl.a krav til tiltaksplaner bare delvis etterleves. Det er også klart at kommunen har utfordringer med betydelige kjøp av juridiske tjenester og konsulenttjenester som ikke har vært på eget anbud eller i det minste innenfor eksisterende innkjøpsavtaler. I tillegg kommer det tydelig frem at kommunen har utfordringer når det gjelder budsjettering og økonomirapportering når det gjelder barnevern.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Barneverntjenesten er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil trekke frem følgende forhold for oppfølging fra administrasjonen:

Inndyr, 11. november 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SKU
21.10.16
JNR 16/777
ARK 418
9.3

Forvaltningsrevisjon

Barneverntjenesten

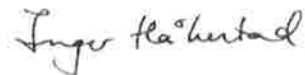
Steigen kommune

FORORD

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens § 77 nr 4. Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Kontrollutvalget i Steigen kommune vedtok i møte 26. april 2016 å gjennomføre en undersøkelse av barneverntjenesten i Steigen kommune. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært forvaltningsrevisor Inger Håkestad.

Bodø, den 18.10.2016

Inger Håkestad
ansvarlig forvaltningsrevisor

Innhold:

0. SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	6
2. FORMÅL, PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER	7
2.1 FORMÅL.....	7
2.2 PROBLEMSTILLING	7
2.2 AVGRENSNINGER	7
3. METODE OG GJENNOMFØRING	7
4. REVISJONSKRITERIER.....	8
5. FAKTA OG VURDERINGER.....	8
5.0 KORT OM PERSONELLSITUASJONEN I BARNEVERNTJENESTEN	8
5.1. <i>Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?</i>	9
5.1.1 REVISJONSKRITERIER.....	9
5.1.2 FAKTA	10
5.1.3 VURDERING	14
5.2. <i>Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstillende bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?</i>	15
5.2.1 REVISJONSKRITERIER.....	15
5.2.2 FAKTA	17
5.2.3 VURDERING	22
6. KONKLUSJON	24
7. RÅDMANNENS KOMMENTAR	26
Vedlegg 1 – Rådmannens kommentar	27

0. SAMMENDRAG

I denne undersøkelsen har vi sett på utviklingen i saksmengde og økonomi i barneverntjenesten og på hvordan utviklingen har blitt rapportert. Vi har videre undersøkt barneverntjenestens saksbehandlingsrutiner og om tjenesten arbeider i tråd med lov og forskrift på en del utvalgte områder. Det ble utarbeidet følgende problemstillinger:

- 1. Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?**
- 2. Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstiller bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?**

Datainnsamlingen baserer seg på intervjuer med ansatte i tjenesten og gjennomgang av dokumenter. Vi har også tatt stikkprøver i barneverntjenestens saksbehandlerprogram Familia og i barnevernmapper.

Revisjonskriterier i undersøkelsen er i hovedsak barnevernloven med forskrifter og veiledere.

Personellsituasjonen i barneverntjenesten har vært vanskelig i mange år, med stor turnover og forholdsvis lav barnevernfaglig kompetanse. Et privat konsulentfirma har vært benyttet i gjennom flere år, og ble spesielt mye benyttet i 2015. Det er fortsatt sterkt press på tjenesten.

Det har vært stor økning i antall meldinger til barneverntjenesten de siste årene og antall barn under kommunens omsorg økte fra 9 per utgangen av 2014 til 19 per utgangen av 2015. Flere av barna som det kom inn meldinger på i 2014 og 2015, var også meldt opptil flere ganger i tidligere år. Brutto utgifter til barneverntjenesten har økt hvert år siden 2010, og var i 2015 fire ganger så høye som i 2010. I forhold til andre sammenlignbare kommuner ligger kostnadene til barnevern høyt i Steigen.

Kommunen ser ut til å mangle gode budsjett- og rapporteringsrutiner, i hvert fall sett ut fra det vi fant i barneverntjenesten.

Det er et stort forbedringspotensial når det gjelder intern kontroll. Tjenesten har hele tiden arbeidet ad hoc. En har først og fremst fokusert på å gi de barna som trengte det nødvendig hjelp. Dokumentasjon har kommet litt i annen rekke. Barnevernleder har vært mer og mindre inne i alle sakene selv, og har fungert som saksbehandler med lite tid til ledelse av tjenesten. Det har ikke vært gjennomført fastlagte møter, og det har vært vanskelig å planlegge arbeidet. Nåværende barnevernleder har også måttet bruke mye tid på å finne ut av arbeidet som var gjort før hun kom til kommunen, og få gjort den nødvendige opprydding i saksbehandlingssystemet Familia.

Vi har undersøkt saksbehandlingen når det gjelder meldinger, undersøkelser, barns medvirkning, enkeltvedtak, tiltaksplan og omsorgsplan.

Tidsfristene for behandling av meldinger og for gjennomføring av undersøkelse overholdes nå i stor grad. For undersøkelser har det vært en stor forbedring i forhold til tidsfristen i løpet av 2015 og 2016. De aller fleste barna som skal ha det, har nå fått omsorgsplaner.

Det mangler noe dokumentasjon i undersøkelsessaker og for barns medvirkning. Det mangler noen tiltaksplaner. Hjelpetiltak har ikke blitt fulgt opp i tråd med lov og forskrift. Tiden har ikke strukket til, og en har måttet prioritere ulike arbeidsoppgaver opp mot hverandre. Omsorgssakene har blitt prioritert først.

Anbefalinger:

- **Rådmannen må sørge for at barneverntjenesten til enhver tid har en kommunalt ansatt bemanning som er tilstrekkelig for å løse oppgavene i tjenesten i tråd med lov og forskrift**
- **Rådmannen må sørge for at kommunen har økonomirutiner som sikrer en regelmessig økonomirapportering**
- **Internkontrollen i tjenesten må forbedres slik at det arbeides mer planmessig og mindre ad hoc**
- **Dokumentasjonen av undersøkelsessaker og av barns medvirkning bør forbedres**
- **Det må arbeides mer grundig og planmessig med hjelpetiltak i hjemmet.**

1. INNLEDNING

Etter norsk rett har foreldrene ansvaret for barns omsorg. Offentlige tiltak i familien er unntak og kan bare iverksettes hvis en lovbestemmelse gir adgang til det. Det er lov om barneverntjenester som regulerer kommunenes oppgaver på dette området.

Kommunens oppgave etter barnevernloven er å følge med i de forhold barn lever under, og finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. Barneverntjenesten har et spesielt ansvar for å søke å avdekke omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

Det store flertall av barnevernssaker gjelder hjelpetiltak med samtykke fra foreldrene. I slike saker har kommunens barneverntjeneste vedtaksmyndighet.

Barneverntjenesten kan ut fra lov og forskrift finne det nødvendig å ta omsorgen fra foreldrene. Kommunen får da omsorgen for barnet. Omsorgskommunen er ansvarlig for at barnet får best mulige oppvekstforhold, som oftest hos en fosterfamilie. Det er Fylkesnemda som er vedtaksmyndighet ved omsorgsovertakelse. Når en sak skal legges fram for Fylkesnemda, er det kommunen som har bevisbyrden. Da er dokumentasjonen avgjørende for sakens utfall.

Barnevernloven med forskrifter og veiledere stiller store krav til dokumentasjon av saksgangen i barnevernssaker.

I Steigen kommune har det siden 2007-2008 og fram til 2015 vært stor turnover blant personalet i barneverntjenesten, samtidig som antall meldinger til tjenesten har økt relativt mye. Det har vært, og er fortsatt et sterkt press på tjenesten.

Rapporten fra våre undersøkelser av barneverntjenesten i Steigen kommune er inndelt på følgende måte:

Først presenteres de to problemstillingene og våre metodiske tilnærminger.

Det utledes revisjonskriterier for hver problemstilling. Vi beskriver fakta som vi har samlet inn til den aktuelle problemstillingen. Deretter følger revisors vurdering, der vi vurderer kommunens praksis opp mot revisjonskriteriene.

Til slutt kommer konklusjon for hver problemstilling og revisors anbefalinger.

2. FORMÅL, PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER

2.1 FORMÅL

Formålet med denne rapporten er å undersøke utviklingen i saksmengde og økonomi i barneverntjenesten de siste årene, samt hvilke rapporteringsrutiner som gjelder. Formålet er også å undersøke barneverntjenestens internkontroll og saksbehandling på utvalgte områder.

2.2 PROBLEMSTILLING

Av formålet har vi utledet følgende problemstilling:

- 1. Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?**
- 2. Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstiller bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?**

2.2 AVGRENSNINGER

Vi har i stor grad konsentrert oss om de siste to-tre årene fra og med 2014, med hovedvekt på 2015. Det inngår ikke i dette prosjektet å vurdere tjenestens barnevernsfaglige arbeid.

For saksbehandlingen har vi begrenset oss til å vurdere behandling av meldinger, undersøkelse, barns medvirkning, vedtak fattet av barneverntjenesten, tiltaksplaner og omsorgsplaner.

3. METODE OG GJENNOMFØRING

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Innsamlingen av data baserer seg på intervju med følgende personer:

- leder helse og omsorg
- barnevernleder
- 2 barnevernkonsulenter

Vi har gått gjennom en del skriftlig dokumentasjon fra kommunen og tilsynsrapporter fra fylkesmannen i Nordland.

Vi har undersøkt deler av saksbehandlingen i 20 tilfeldig valgte saker i Familia¹, som er barnevernets fagprogram. Vi har samtidig gått gjennom deler av papirmappene i de samme sakene. Vi har kun undersøkt barneverntjenestens saksbehandling. Vi har ikke vurdert tjenestens barnevernsfaglige arbeid og de avgjørelser som barnevernet har fattet.

Vi vurderer datainnsamlingen som tilstrekkelig for å belyse rapportens problemstillinger.

4. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriteriene er en samlebetegnelse på de krav og forventninger som kan stilles til den funksjon, aktivitet eller prosedyre som er gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kriteriene holdt sammen med faktagrunnlaget danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes i en forvaltningsrevisjon. Aktuelle kilder for utledning av revisjonskriterier er lover, forskrifter, retningslinjer, vedtak, avtaler, anerkjent teori og akseptert praksis. I denne undersøkelsen har vi lagt til grunn:

- Lov om barneverntjenester
- Forvaltningsloven
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester
- Forskrift om medvirkning og tillitsperson
- Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene (Barne- og likestillingsdep.)
- Internkontroll i barneverntjenesten i kommunene, veileder (Barne- og likestillingsdep.)
- Tiltaksplaner og omsorgsplaner i barneverntjenesten, veileder (Barne- og likestillingsdep.)
- Forskrift om årsbudsjett for kommuner
- Akseptert praksis

5. FAKTA OG VURDERINGER

5.0 KORT OM PERSONELLSITUASJONEN I BARNEVERNTJENESTEN

Barneverntjenesten er organisert under helse og omsorg. Nåværende barnevernleder er barnevernspedagog med lang praksis fra to andre kommuner. Hun kom til kommunen midt i desember 2013. Nærmeste overordnede er leder for helse og omsorg.

Da nåværende barnevernleder kom, var det en ansatt i barnevernet. Vedkommende hadde vært der i 2,5 år og hadde ikke erfaring med barnevernsarbeid fra tidligere. Hun sluttet sommeren 2014. Den forrige barnevernlederen sluttet sommeren 2013 etter 3 år i jobben.

¹ Familia er et fagprogram for både kommunalt og statlig barnevern. Programmet ivaretar alle deler av saksbehandlingsprosessen med tilhørende maler, i tillegg til å støtte offentlig rapportering og statistikk. Leverandøren av programmet har fokus på at det til enhver tid skal støtte lovkrav og forskrifter.

Høsten 2013 var en person fra et privat konsulentfirma ansatt midlertidig som barnevernleder. Det kom en ny ansatt i januar 2014, som ikke hadde jobbet med barnevern tidligere. Vedkommende sluttet i mars 2015. Helt fra 2007 til 2015 har det vært ustabil bemanning i tjenesten.

Barneverntjenesten har per i dag fire ansatte. To av disse stillingene er betalt av fylkesmannen i Nordland, den ene bare fra august 2015 og ut 2016. De tre som nå arbeider som barnevernkonsulenter, har alle kommet inn i tjenesten etter midten av 2014. Den første kom sommeren 2014 og er sykepleier og helsesøster. Hun hadde ikke arbeidet i barnevernet tidligere, men har lang erfaring med tverrfaglig arbeid gjennom Familiesenteret i Steigen. I august 2015 kom en ung sosionom som ikke hadde erfaring fra kommunalt barnevern fra tidligere. I januar 2016 kom en barnevernspedagog med ti års erfaring i barnevernet. Først da ble det to ansatte med tidligere praksis fra kommunalt barnevernsarbeid.

Steigen kommune fikk ny rådmann i mai 2014. Økonomisjefen i kommunen sluttet i løpet av våren 2016. Helse og omsorgssjefen gikk av med pensjon i juni 2016. Det er ansatt ny helse og omsorgssjef fra september 2016.

5.1. Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?

5.1.1 REVISJONSKRITERIER

For utviklingen i saksmengde og økonomi har vi ingen revisjonskriterier. Først ser vi på aktivitetstallene. Deretter ser vi på endringer i totale kostnader, og på hvordan ulike typer kostnader har endret seg. Når det gjelder rapportering har vi følgende kriterium hentet fra kommunelovens budsjettforskrift:

Kommunelovens budsjettforskrift § 10 omhandler budsjettstyring;
"administrasjonssjefen, eventuelt formannskapet, skal gjennom budsjettåret legge fram rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter/innbetalinger og utgifter/utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen eller formannskapet finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret foreslås nødvendige tiltak".

Kommuneloven med tilhørende økonomiforskrifter gir bare overordnede regler for økonomirapportering. Her må vi måle opp mot det som er akseptert praksis. Det er akseptert praksis å ha to tertialrapporter per år, pluss årsmelding som alle går til politisk behandling i kommunestyret. I tillegg er det akseptert praksis å ha administrativ rapportering hver eller annenhver måned gjennom budsjettåret.

5.1.2 FAKTA

Aktivitetsutviklingen

Barneverntjenesten i Steigen har hatt svært store utfordringer i de siste årene. Det har vært, og er til dels fortsatt stor saksmengde og mange alvorlige og vanskelige saker. Noe av det tjenesten har brukt tid og krefter på siden starten av 2014, er å ta opp gamle saker som har blitt liggende i lengre tid. Det har vært nødvendig å ta mange avgjørelser som har fått økonomiske konsekvenser. Nedenfor vises en tabell med noen aktivitetstall for årene 2013, 2014 og 2015. Vi har også tatt med tall for 1. halvår 2016.

Tabell 1: Aktivitetstall for perioden 2013-2015

	2013	2014	2015		30.06 i 2016
Mottatte meldinger	26	31	40		13
Henlagte meldinger	0	3	2		
Avsluttede undersøkelser	23	32	46		4
Antall henlagte undersøkelser	10	25	25		2
Utarbeidede tiltaksplaner	7	8	14		11
Hjelpetiltak i hjemmet (31.12)	24	18	20		21
Barn under omsorg (31.12)	9	9	19		19
Dokumenter i postjournal	982	1201	2373		1163
Fylkesnemd/tingrettssaker		5	12		4

Antall nye meldinger har økt år for år i perioden, og var helt oppe i 40 meldinger i 2015. Vår undersøkelse i Familia viser at mange av sakene som ble meldt i 2015, også hadde vært meldt både en og to ganger i tidligere år. Tallene viser at det ble gjennomført og avsluttet et økende antall undersøkelser i perioden.

Antall saker i fylkesnemd/tingrett var høyt i 2015. Dette medførte at antall barn under omsorg økte fra 9 i 2014 til 19 i 2015. Barneverntjenesten fikk medhold i de fleste sakene som ble ført for nemda. De fleste av disse barna er blitt plassert i ulike typer fosterhjem. Det har også vært enkelte institusjonsplasseringer. For 1. halvår 2016 er antall nye meldinger redusert til 13 mot 30 i 1. halvår 2015. Hvor lenge antall barn under omsorg vil ha samme omfang som nå, avhenger av aldersfordelingen på barna og hvor mange nye som kommer til.

Aktivitetstallene ovenfor er basert på statistikk fra Familia, og på en oversikt barnevernleder har satt opp. Barnevernleder sier at hun kan skrive ut statistikk også for tidligere år fra Familia. Registreringen i Familia var imidlertid svært mangelfull før 2013, og det er gjort

endringer og tilføyelser i tallene i ettertid, for å få inn nødvendige opplysninger i sakene. Vi har derfor valgt å ikke ta med tall fra tidligere år.

Kostnadsutviklingen

Tabell 2: Inntekter og utgifter på ansvar barnevern i perioden 2010-2015 (tall i mill. kr.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sum driftsinntekter	0,3	0,8	1,7	1,8	2,4	3,0
Bruk fond						0,3
Sum driftsutgifter	3,4	5,6	6,4	7,6	8,2	13,6
Netto	3,1	4,8	4,7	5,8	5,8	10,3

Tabell 2 viser at sum driftsutgifter har økt fra 3,4 mill. kr i 2010 til 13,6 mill. kr. i 2015. Dette er utgifter som er ført på ansvar 314 som er barnevernets ansvarsnummer i regnskapet. I tillegg er det i 2015 ført utgifter i størrelsesorden 1 mill. kr. på ulike prosjekter som har tilknytning til barnevern.

I Kostra skal alt som kan henføres til barnevern føres på bestemte Kostra-arter, slik at tallene fra ulike kommuner kan sammenlignes.

Vi bør sammenligne med kommuner som har omtrent samme folketall som Steigen. Vi har derfor valgt ut 20 kommuner som har 2-3000 innbyggere. Dette er kommuner spredt over hele landet. Vi har ikke tatt hensyn til forskjeller i demografi. Vi vet heller ikke hvor mange av disse 20 kommunene som inngår i samarbeid med andre kommuner på barnevernområdet. Vi må imidlertid anta at det er den enkelte kommunes faktiske utgifter til barnevernet som framkommer i de respektive regnskapene, og som er blitt rapportert inn til Kostra.

Brutto utgift for barnevernet i Steigen ført i Kostra er 9,3 mill. kr. i 2014 og 14,7 mill. kr. for 2015. For de øvrige 20 kommunene ligger snittet for brutto utgifter på 7,0 mill. kr. for 2014 og 8,0 mill. kr. for 2015. De fleste kommunene har litt høyere utgifter i 2015 enn i 2014, men for noen er det omvendt. Både for 2014 og for 2015 er det 2 av de 20 kommunene som har høyere brutto utgifter enn Steigen på barnevernområdet.

Tallene viser at kostnadene til barnevern ligger relativt høyt i Steigen for både 2014 og 2015, men spesielt for 2015.

I tabell 3 nedenfor vises utviklingen i noen av kostnadsartene i regnskapet. Konteringen er ikke konsekvent fra år til år, vi kommenterer i grove trekk hva tallene inneholder.

Vi ser at arbeidsgodtgjørelsen til fosterhjem har økt til mer enn det dobbelte fra 2013 til 2014, og økte fortsatt i 2015. Satsen for arbeidsgodtgjørelse i fosterhjem er 7800 kr. per

måned, men dette gjelder bare noen få av fosterhjemmene. De fleste er enten statlige beredskapshjem, statlige familiehjem eller fosterhjem der en av fosterforeldrene er frikjøpte for å være hjemme med barnet. Kommunens egenandel er da ca. 31 000 kr. per måned.

Tabell 3: Utviklingen i ulike kostnadsarter i perioden 2010-2015 (tall i mill.kr.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Inntekter						
Refusjoner/tilskudd	0,3	0,8	1,7	1,8	2,4	3,0
Utgifter						
Fast lønn	0,8	1,1	1,1	1,2	1,4	1,4
Vikarlønn	0	0	0		0	0
Ekstrahjelp/overtid	0,2	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2
Reiseutgifter	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,8
Arbeidsgodtgjørelse fosterhjem	0,7	1,1	1,3	1,1	2,4	2,6
Utgiftsgodtgjørelse fosterhjem	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,9
Andre tjenester som inngår i egenproduksjon			0,4	0,1	0,1	1,9
Juridisk bistand	0,2	0,5	0,3	0,4	0,2	0,6
Kjøp fra staten					1,0	2,8
Kjøp fra private				0,5	0,1	0,2
Tolketjenester					0,1	0,2
Overføring til andre	0,4	1,2	1,6	2,6	0,2	0,3

De fleste fosterhjemmene ligger ikke i Steigen kommune, men spredt i hele Nordland. Man har hatt fosterhjem både i Troms og i Trondheim. Jo flere fosterhjem, og jo større avstander, jo mer utgifter får kommunen til reising. Barnevernet skal etter regelverket besøke hvert hjem fire ganger pr. år. Reiseutgiftene har økt fra 0,2 mill. kr. i 2013 til 0,8 mill. kr. i 2015. Det går mye tid med til reising.

Kjøp av institusjonsplasser fra staten økte også fra 2014 til 2015. Kommunal egenandel ved kjøp av institusjonsplass er nå 65 000 kr. per måned.

Når det gjelder juridiske tjenester, har kommunen over mange år benyttet samme advokat. Det framgår av tabellen at det over en fireårsperiode fra 2012-2015 er kjøpt for 1,5 mill.kr. fra dette firmaet. Disse utgiftene har naturlig nok økt på grunn av flere fylkesnemdsaker.

På posten andre tjenester som inngår i egenproduksjon, finner vi i stor grad faktura fra et privat konsulentfirma som leverer barneverntjenester, og som ble mye brukt i forbindelse med undersøkelsessaker i 2015. Siden firmaet ikke er stasjonert i Steigen, måtte de reise til og fra kommunen for å kunne utføre arbeid i barnevernet. Disse fakturerte for i alt 1,7 mill. kr. i 2015, noe var dekning av reiseutgifter til og fra Steigen, mens det meste var fakturering av utført arbeid. Firmaet fakturerer med forskjellige timepriser for tid medgått til arbeid og

tid medgått til reising. Verken disse tjenestene eller de juridiske tjenestene har vært anbudsutlyst.

For 2013 er det ført 2,6 mill.kr. på posten overføring til andre. Beløpet består av blant annet 1,8 mill. kr. til staten og 0,6 mill. kr. til det private konsulentfirmaet.

Barnevernet hadde i 2015 et merforbruk i forhold til budsjettet på litt over 2 mill. kr. Budsjettet for 2016 er økt med tilsvarende beløp. Arbeidsgodtgjørelsen til fosterhjem er da økt til 4,9 mill. kr. Alle de nye fosterhjemmene som ble tatt i bruk i 2015, vil komme inn med helårsvirkning i regnskapet for 2016.

Rapportering

Barnevernleder sa at hun ikke har vært med når budsjettet har blitt satt opp. Hun sa at det er leder for helse og omsorg som har satt opp budsjettene. Selv har hun bidratt med å lage en prognose på fosterhjem som ble gitt til helse og omsorgsleder. Budsjettet for 2016 har barnevernleder fortsatt ikke fått i hende i august 2016.

Barnevernleder har heller ikke blitt bedt om å levere skriftlige økonomirapporter. Den nye rådmannen innførte at det skulle være økonomirapportering. Barnevernleder sa at hun har vært med på møter med økonomisjefen og leder for helse og omsorg tre ganger, der de har diskutert tallene. Økonomisjefen sluttet på våren i 2016 og helse og sosialsjefen gikk av med pensjon i juni 2016. Barnevernleder har imidlertid satt opp en relativt omfattende aktivitetsoversikt for årene 2013-2015, som hun også presenterte for kommunestyret.

Videre kom det fram at barnevernleder har slitt med å finne ut av hvilke innkjøpsavtaler Steigen kommune har, og som kan være aktuelle for barneverntjenesten. Hun var ikke informert om at kommunen ble medlem i Samordnet innkjøp i Salten våren 2015.

I kommunens saksdokumenter finner vi litt om barnevern. I en økonomirapport per august 2015 framkommer et merforbruk på 1 mill. kr. og det kommenteres at ansvarsområdet vil få et underskudd, som ikke er tallfestet. I årsmeldingen for 2015 er barnevernets merforbruk i forhold til budsjettet på 2, 1 mill.kr. kort kommentert. I årsmeldingen finner vi også oversikten over aktivitetstallene for 2013-2015 som er nevnt overfor.

I kommunens økonomirapport per april 2016 finner vi barnevernets regnskapsstatus per april, samt noen linjer med kommentarer, men ingen prognose for årsresultatet. Barnevernleder sa at hun ikke er kjent med at det sto noe der, eller hva som sto der.

5.1.3 VURDERING

Kjøp av tjenester

Steigen kommune har i mange år kjøpt tjenester fra konsulent/advokat til barneverntjenesten. Dette gjelder kjøp av juridiske tjenester og kjøp av saksbehandlingstjenester fra privat konsulentfirma. Her skal anskaffelsesregelverket følges. I begge tilfeller er det brudd på lov om offentlige anskaffelser. Når det må antas at kjøp av tjenester på et bestemt område vil overskride 0,5² mill. kr. (eks. mva.) skal kjøpet lyses ut på anbud. For løpende kjøp av tjenester skal kjøpet sees over en tidsperiode på 4 år (48 mnd.). Dersom en anskaffelse løper over lengre tid, men er avgrenset innenfor 48 måneder, skal hele anskaffelsen tas med i det samlede beløpet for anskaffelse, jfr. lovens forskrift § 2.3.9. For tidsubegrensede tjenestekontrakter eller tjenestekontrakter med en løpetid på mer enn 48 måneder, hvor det ikke er fastsatt en samlet pris, skal beregningsgrunnlaget være den månedlige rate multiplisert med 48, jfr. forskriftens § 2.3.10.

Kjøp av barneverntjenester fra privat konsulentfirma, er langt mer kostbart enn dersom en benytter egne ansatte, eller eventuelt samarbeider med annen/andre kommuner om barnevernet. I dette tilfellet påløper det atskillige reiseutgifter for å komme til og fra Steigen, i tillegg til at timeprisen for arbeid er høyere enn hos en ordinær ansatt i kommunen.

Rapportering

Slik revisjonen ser det, bør barnevernleder selv sette opp budsjettet for tjenesten, og må i langt større grad få delta i budsjettprosessen. Dette er nødvendig for å sikre at barnevernleder får et eieforhold til tallene i tjenestens budsjett. Det vedtatte budsjettet bør foreligge hos tjenesten i starten av budsjettåret, og tilgang til regnskapsoppfølging underveis i hele året må sikres. Enten ved at det kommer regnskapsutskrifter månedlig til barnevernleder, eller ved at denne får tilgang til og nødvendig opplæring i kommunens økonomisystem.

Økonomirapporteringen i kommunen bør legges opp slik at de ulike etatene rapporterer skriftlig til rådmannen minst annen hver måned. Barnevernleder bør rapportere skriftlig via leder for helse og omsorg. Aktivitetstall bør inngå der dette har betydning for den økonomiske utviklingen. Rapportene bør inneholde prognose for årsresultat. De to tertialrapportene som går til politisk behandling i kommunestyret, bør være litt mer omfattende enn de administrative. Slike rutiner vil være i tråd med budsjettforskriftens § 10, samt akseptert praksis.

Steigen kommune er medlem i Samordnet innkjøp i Salten og dermed forpliktet til å følge de innkjøpsavtalene Samordnet innkjøp inngår på vegne av kommunen. Da bør alle ledere i kommunen bli orientert om dette samarbeidet og hva det innebærer.

² Anbudsgrensen vil øke til 1,1 mill. kr. i ny lov om offentlige anskaffelser

5.2. Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstillende bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?

5.2.1 REVISJONSKRITERIER

Først vil vi undersøke om barneverntjenesten har tilfredsstillende rutiner for sitt arbeid. Vi er her inne på området intern kontroll. Dette er regulert i forskrift om internkontroll i barneverntjenesten³. Vi har følgende kriterier:

Barnevernloven § 2-1, 2. ledd stiller krav til at

"kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører sine oppgaver i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll".

I forskrift om internkontroll for kommunal barneverntjeneste er internkontroll definert på følgende måte i § 3:

"systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester".

I § 4 står det nærmere om hva dette innebærer:

"sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten" (pkt.4b)

"tjenesten skal utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen"(pkt. 4g)

Kommunen er etter loven ansvarlig for private aktører som brukes for å utføre oppgaver. De private aktørene omfattes ikke av lovens § 2-1, men kommunen må sikre at en gjennom avtaler og på annen måte har nødvendig kontroll med at virksomheten som drives, er i samsvar med kravene i loven. (jfr. veileder for internkontroll)

For å se på tjenestens saksbehandling i praksis, må vi se på hvordan barneverntjenesten følger opp ulike myndighetskrav som er pålagt tjenesten i lov og forskrift. Vi har valgt å vurdere etter følgende kriterier:

³ Barnevernloven kapittel 6 inneholder generelle saksbehandlingsregler for tjenesten. Dette omhandler blant annet bruk av forvaltningsloven i forbindelse med enkeltvedtak, barns rettigheter, innhenting av opplysninger fra ulike instanser, klageadgang, taushetsplikt, frister, og politiattest. Noe av dette kommer vi inn på når vi ser på tjenestens praktiske utførelse av arbeidet. Kapittel 6 inneholder ingen krav til skriftlige rutiner, dette omhandles i internkontrollforskriften.

Innkomne meldinger til barneverntjenesten

Barnevernloven § 4-2 stiller krav til at tjenesten *"snarest og senest innen en uke, skal gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser etter § 4-3."* Lovens § 6-7a krever at det skal sendes tilbakemelding innen tre uker etter at melding er mottatt.

Undersøkelse

§ 4-3 i barnevernloven omhandler barneverntjenestens rett og plikt til *"å foreta undersøkelser dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter barnevernloven"*. Av departementets rutinehåndbok for tjenesten framgår det i pkt. 4.4.1a at det bør lages en plan for undersøkelsen.

Av lovens § 6-9 framgår at *"en undersøkelse etter § 4-3 skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder"*. Undersøkelsen skal ha en konklusjon. Jfr. rutinehåndboken pkt. 4.4.10.

Barns medvirkning

Barnevernloven § 6-3 sier noe om barns rettigheter under saksbehandlingen. *"Et barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas en avgjørelse i sak som berører ham eller henne. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet"*.

I forskrift om medvirkning og tillitsperson § 7 framgår det at *"barnevernet i sin saksbehandling skal dokumentere barnets medvirkning. Det skal dokumenteres hvorvidt barnet har fått anledning til å medvirke, hva barnet har blitt hørt om, og hva som er barnets syn"*

Utforming av enkeltvedtak

Avgjørelser som gjelder ytelser og tjenester etter barnevernloven skal regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jfr. barnevernloven § 6-1.

Av barneverntjenestens rutinehåndbok framgår det at:

- Vedtaket skal være skriftlig
- Vedtaket skal grunngis
- Vedtaket skal vise til de regler som vedtaket bygger på og eventuelt innholdet i disse
- Begrunnelsen skal nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på
- Opplysning om klageadgang

Tiltaksplan

Tiltaksplaner skal utarbeides når hjelpetiltak iverksettes etter § 4-4, og når ungdom plasseres etter bestemmelsene i §§ 4-24 og 4-26 (adferdsparagrafer).

Av barnevernloven § 4-5 framgår det at; *"tiltaksplanen skal være tidsavgrenset. Barneverntjenesten skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak, eller om det er grunnlag for omsorgsovertakelse. Tiltaksplanen skal evalueres regelmessig".*

Omsorgsplan

Barnevernloven § 4-15, 3. ledd stiller krav til omsorgsplan.

"Allerede ved omsorgsovertakelsen skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets omsorgssituasjon. Senest to år etter fylkesnemdas vedtak skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets framtidige omsorgssituasjon som ikke skal endres uten at forutsetningene for den er falt bort".

Omsorgsplanen skal formidle barneverntjenestens plan for barnets fremtid når det gjelder hvor det skal bo og vokse opp, og når det gjelder barnets relasjon og kontakt med sin familie.

5.2.2 FAKTA**Barneverntjenestens saksbehandlingsrutiner og internkontroll**

Da nåværende barnevernleder begynte i kommunen, prioriterte hun å rydde opp i alle avvikene og manglene i dokumentasjon som lå der i begynnelsen av 2014. De som hadde arbeidet der tidligere, hadde brukt Familia i liten grad. Det var feilregistreringer og mangler. Det var også feilregistreringer på funksjoner i Kostra. Det var et stort etterslep i arbeidet i mange barnevernssaker. Totalt sett var det mye å finne ut av, for å få nødvendig oversikt.

Det fantes omtrent ikke tiltaksplaner for barn med hjelpetiltak eller omsorgsplaner for barn under omsorg. Det var også uvanlig store fristoverskridelser i undersøkelsessaker. Disse forholdene bekreftes i brev fra fylkesmannen av 13.06.2014. Mange familier mottok pengestøtte til ulike tiltak. Utbetalingsbilagene lå der, men det var ikke laget enkeltvedtak for disse utbetalingene. Det var heller ingen dokumentasjon som sa noe om hvilke vurderinger som var gjort. Det ble en omfattende jobb å finne ut av hvorfor de ulike tilskuddene skulle utbetales. Den nye barnevernlederen fattet skriftlige enkeltvedtak for utbetalingene. Vi fant flere av disse i vår undersøkelse i Familia og i barnas papirmapper.

Barnevernleder sa at de forsøkte å få bort alle avvikene, men at det var vanskelig fordi det stadig kom inn nye akuttsaker. For å kunne ta unna alt, fant man det nødvendig å hyre inn et privat konsulentfirma med to ansatte, som etter hvert tok undersøkelsene i tilsammen 18 saker. De arbeidet også med en tiltakssak. Det foreligger ingen kontrakt med firmaet der alle oppdragene framgår. For 2015 foreligger et brev fra firmaet der noen av oppdragene og timepriser framgår. Arbeidets omfang eller antall timer totalt sett framgår ikke.

Konsulentene brukte ikke Familia og heller ikke postloggen. Alle dokumenter som firmaet produserte utenfor systemet, ble sendt til barneverntjenesten som registrerte det inn i Familia. Firmaet benyttet dermed heller ikke malene i Familia. Barnevernleder sa at hun hadde møter med de private konsulentene et par ganger i uka. Det framgikk ellers av intervju at det kunne være relativt grundige gjennomganger med firmaet om det de hadde dokumentert i undersøkelsessakene, og som skulle danne grunnlag for videre saksgang. Barnevernleder sa også at tjenesten nok mangler en del dokumentasjon fra firmaet. Det framkom av intervjuet med en av de andre ansatte, at hun hadde måttet ta kontakt med firmaet i ettertid for å få nærmere opplysninger i saker.

Barnevernleder ga klart uttrykk for at det langt fra var noen ønskesituasjon å benytte et privat firma, men at det var helt nødvendig for å ta unna den store saksmengden. De to ansatte i firmaet ble ansett for å være barnevernfaglig kompetente. Fra og med 2016 har bruk av privat firma kommet ned på et minimumsnivå. Revisor har stilt spørsmål ved tidsbruken (antall timer) som firmaet fakturerte. Barnevernleder mente å ha kontroll på at de har ført opp bare reelle timer. De private konsulentene kan ikke utøve myndighetsoppgaver etter loven. Vi har spurt dem vi intervjuet, hva de tenker om konsulentenes muligheter for å påvirke saksgang og vedtak i saker der de har foretatt undersøkelsen. De ansatte ga uttrykk for at de ser dette problemet.

I begynnelsen av 2014 utarbeidet barnevernleder en handlingsplan for hvordan tjenesten skulle arbeide systematisk for å komme ajour med oppgavene og oppfyllelse av krav i barnevernloven. Dette bekreftes i ovennevnte brev fra fylkesmannen. De ansatte i tjenesten har imidlertid arbeidet ad hoc hele tiden. Personellsituasjonen og den store arbeidsmengden har medført at barneverntjenesten har måttet konsentrere seg om å få unna sakene på en forsvarlig måte for barna, og få bort fristbruddene. Man har prioritert omsorgssakene, og derfor har saker med hjelpetiltak kommet litt i annen rekke. En har først og fremst sørget for at barna har fått det de trengte. Enkelte typer dokumentasjon har kommet i annen rekke.

Barnevernloven og veilederne finnes i Familia, tilgjengelig for de ansatte. Ellers finnes det ikke skriftlige rutinebeskrivelser. Det ble laget et opplegg for dette i 2005, men det er foreldet og ikke i bruk. Det er ikke fastsatt regelmessige møter i tjenesten. Imidlertid møtes de ansatte og samsnakkes i de sakene det arbeides med, straks det er behov for veiledning og diskusjon. I forbindelse med undersøkelser og i møter med familiene er de ofte to medarbeidere fra tjenesten til stede for å sikre god nok dokumentasjon i ettertid. Barnevernleder sa at hun selv har vært inne i alle sakene, og at hun også har hatt en god del

kontroll på dem, helt inntil nå i det siste. Nå jobber de andre litt mer selvstendig, og hun kan slippe noe. Hun må også ut å reise, og er derfor borte en del. Barnevernleder har så langt i svært stor grad vært saksbehandler selv. Med unntak av barnevernsfaglig veiledning til de andre, har det vært lite tid til å være leder for tjenesten.

To ganger i året sendes det en omfattende rapport til fylkesmannen (fylkesmannens halvårsstatistikk). Denne skrives ut fra Familia. Det er svært viktig at alt er korrekt registrert i Familia, slik at rapportene som kommer ut, inneholder fullstendige og korrekte data. Disse rapportene er til god hjelp for å holde oversikten over saksmengde og tiltak i barneverntjenesten. Barnevernleder ga inntrykk av å ha veldig god oversikt over det barneverntjenesten arbeider med, når vi spurte om ulike forhold i innholdet i rapportene.

De fire ansatte i barneverntjenesten fører nøyaktig timelister for arbeidet, der det også framgår hvilken sak det gjelder, når det blir overtid. Veldig ofte blir det lange dager og mye reising. For overtid direkte mot klientene får de overtidsbetaling, mens reisetid utover ordinær arbeidstid må avspaseres. Arbeids- og reisemengde medfører at det opparbeides mye avspasering.

Hvert barn har egen mappe både i Familia og i papirformat. Det er ikke mulig å skanne inn dokumenter i kommunens utgave av Familia. Eksterne dokumenter registreres bare i postloggen i Familia og legges så i papirmappa. Journalnotater skrives i Familia og skrives ikke ut til papirmappa. Innholdet i mappene i Familia og i papirmappene vil derfor være litt forskjellig.

I hvilken grad følges bestemmelsene i regelverket?

Innkomne meldinger til barneverntjenesten

Meldingene som kommer inn til barneverntjenesten er skriftlige henvendelser. De kommer fra privatpersoner og fra ulike offentlige instanser som skole, NAV, sykehus, barnehage, etc. Barnevernleder sa at tjenesten ikke har fristbrudd på mottak av meldinger. Statistikken fra Familia viser at alle meldinger blir gjennomgått i løpet av en uke, som er fristen for gjennomgang. I de 20 sakene vi så på i Familia, var de fleste meldingene kommet inn i 2015 og 2016. Flere av disse var gjennomgått samme dag som meldingen kom inn.

I en del tilfeller fant vi skriftlig svar til offentlig melder innen fristen på tre uker. Det er mal for dette i Familia. Fylkesmannen hadde tilsyn vedrørende kommunens arbeid med meldinger i juni 2016. De fant at tjenesten ikke meldte tilbake til melder i 13 av 24 aktuelle saker, og at det ikke ble gitt tilbakemelding til offentlig melder etter undersøkelse i 12 av 15 saker. Barnevernsleder sa at på dette området klarte hun ikke å følge opp det private firmaet i 2015. Barnevernleder kommenterte at i noen tilfeller med offentlig melder, ble tilbakemelding ikke prioritert, fordi disse var med underveis i hele undersøkelsen. Fylkesmannen påpekte at skriftlig konklusjon på meldinger manglet helt. For et par

meldinger innkommet etter fylkesmannens tilsyn, fant vi skriftlige konklusjoner på meldingene.

Undersøkelse

I intervjuene ble det sagt at det nå lages en skriftlig plan for undersøkelsene, som blant annet inneholder tidsfrister for når ting skal være gjort. Barnevernleder sa at det var mange undersøkelser i 2015, der det ikke var skriftlig plan på forhånd. I vår gjennomgang av saker fant vi ingen skriftlige planer for undersøkelser.

I Familia er det en mal for undersøkelse, der det skal konkluderes. Vi fant en sak der det i malen framgikk en grundig beskrivelse av funnene i undersøkelsen, med konklusjon. I noen tilfeller fant vi at barnevernleder hadde laget et kort resyme i undersøkelsesmalen, ut fra notater gjort av det private konsulentfirmaet i 2015. I alle sakene fantes relativt omfattende skriftlige notater og referater fra samtaler man hadde hatt med foreldre og andre relevante personer i sakene. I flere av de sakene vi undersøkte, var det innhentet skriftlig informasjon fra opptil mange instanser i starten på undersøkelsen.

I noen tilfeller er det nødvendig å benytte ekstern sakkyndig. Barnevernleder sa at i slike tilfeller, blir det sendt brev til foreldrene om at undersøkelsen vil ta inntil seks måneder. Det blir da sendt kopi til fylkesmannen, slik at denne kan godkjenne dette. Tjenesten har ikke opplevd at dette har blitt underkjent. Vi fant to saker der slike brev var blitt sendt.

Statistikken fra Familia viser at antall fristbrudd på tre- og seksmånedersfristen til sammen var 100 % i 1. halvår 2013. Så har det gradvis gått riktig vei. I 2. halvår 2015 var det fristbrudd på vel 13 %. Dette ser bra ut i forhold til snittet for de andre kommunene i Nordland i perioden 2013-2015. For 1. halvår i 2016 er det ingen fristbrudd.

Når konklusjonen på en undersøkelse er at kommunen bør gå til omsorgsovertakelse, kommer jurist inn og skriver prosess-skrivet til fylkesnemda. Juristen får da tilgang til alle aktuelle dokumenter i saken. Barneverntjenesten har bevisførselen i sakene. Dokumentasjonen må opplyse saken godt nok til at nemda kan ta en avgjørelse. Ellers kan de ikke treffe vedtak. Juristen kommer til barneverntjenesten, og har møter med de ansatte som har arbeidet med saken, før han skriver prosess-skrivet. Dette sendes fylkesnemda med all relevant skriftlig dokumentasjon som vedlegg. Barneverntjenesten har fått medhold i de fleste sakene som har blitt ført for nemda.

Barns medvirkning

I intervjuene framkom det at alle mener det er viktig å snakke med barna. Barnevernleder sa at hun ikke vet om noen tilfeller der man ikke har gjort det. I vår gjennomgang av saker i Familia fant vi en del saker der samtale med barnet var relativt grundig dokumentert. Vi fant også noen saker der vi ikke kunne finne dokumentert at en hadde snakket med barnet. Noen av disse barna var små, og kanskje for små til å samtale med, men ikke alle.

Barnevernleder sa at de nettopp har utarbeidet egne maler som skal benyttes til alle barn som er plassert, og at det har med brukermedvirkning å gjøre. Det er for å evaluere hvordan barna har det. De har laget maler både for barn som bor i fosterhjem og for barn som bor hjemme. Malene kan også brukes i undersøkelsessaker.

Utforming av enkeltvedtak

Familia inneholder en egen mal for enkeltvedtak. Det er alltid barnevernleder som fatter enkeltvedtakene. Dette gjøres når undersøkelsen er avsluttet i de sakene der barnevernleder har vedtaksmyndigheten. I vår gjennomgang av saker så vi flere enkeltvedtak for akutt plassering i fosterhjem og enkeltvedtak for hjelpetiltak i hjemmet. Som tidligere nevnt, kom vi også over flere enkeltvedtak som gjaldt økonomiske ytelser til hjemmene.

Vedtakene er skriftlige, de viser til hvilke regler vedtakene bygger på og innholdet i disse reglene. Vedtakene grunngis, og begrunnelsen nevner de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Alle vedtakene vi så, hadde opplysninger om klageadgang med forklaring til hvordan dette kunne gjøres. Vedtakene var ryddig satt opp, og hadde tydelig språk og innhold.

Tiltaksplan

Statistikken fra Familia viser at per utgangen av 2015 var det utarbeidet tiltaksplaner i 11 av 20 hjelpetiltak i hjemmet. Plan manglet i 45 % av sakene. I første halvår 2013 manglet 88 % av sakene tiltaksplan. På dette området ligger en fortsatt et godt stykke etter snittet for de andre kommunene i Nordland, selv om det er en forbedring fra tidligere. I vår gjennomgang av saker, fant vi noen tiltaksplaner. Det er egen mal for tiltaksplaner. De planene vi så, var tidsavgrensede innenfor rammen av et år. Det var ikke satt opp tidspunkter for evaluering.

Barnevernleder sa at oppfølgingen av hjelpetiltak har blitt nedprioritert i 2015 for å ta unna alt arbeidet i omsorgssaker og for å gjennomføre undersøkelser etter nye meldinger. Det jobbes med de mest alvorlige tilfellene der hjelpetiltak er satt inn, men de fleste har ikke blitt prioritert.

I vår gjennomgang av saker fant vi at for to av barna med tiltaksplan fram til utpå høsten i 2016, skulle besøkshjemmet ha vært evaluert før ferien i 2016. Det ble det ikke tid til. For et barn var tiltaksplanen utgått ved utgangen av 2015, ny samtale ble ikke gjennomført før våren 2016. For noen av barna er årsaken til at det ikke er laget tiltaksplan, at man er nødt til å vente en tid, før dette kan gjøres.

Omsorgsplan

Ved utgangen av 2015 var det 19 barn under omsorg. Et par av disse hadde ikke fått omsorgsplan på dette tidspunktet. Per utgangen av 2013 manglet det omsorgsplaner i de fleste sakene.

Barnevernleder sa at de ikke har praksis for å lage foreløpig omsorgsplan, slik at den kan legges ved når fylkesnemdsaken sendes til nemda. I vår undersøkelse så vi at det i flere

saker var laget omsorgsplan umiddelbart etter at barneverntjenesten hadde fått medhold i nemda. I et tilfelle så vi at det hadde blitt laget en foreløpig omsorgsplan for perioden april 2010 til april 2012. Så manglet plan for et par år inntil endelig omsorgsplan ble laget i mai 2014 av nåværende barnevernleder.

Alle omsorgsplanene vi så, var ryddig satt opp, og inneholdt kort skissert barneverntjenestens plan for barnets framtid, som hvor barnet skal vokse opp, og om relasjon og kontakt med sin egen familie.

5.2.3 VURDERING

Barneverntjenestens saksbehandlingsrutiner og internkontroll

Internkontrollkravene i lov og forskrift er rettet mot det å ha et system som gjør tjenesten i stand til å forebygge overtredelse av barnevernloven. Det er vår vurdering at barnevernleder tok tak i rett ende da hun begynte i slutten av 2013. Det var høyst nødvendig å skaffe seg oversikt over alt som lå der, og sørge for at lovpålagte tiltaksplaner, omsorgsplaner og enkeltvedtak kom på plass. Dette var viktig for å oppfylle lovens krav, og for å skaffe oversikt, korrekt rapportering, og for det videre arbeid i tjenesten. Som det framgår av vår undersøkelse av selve saksbehandlingen, er antall overtredelser av barnevernloven sterkt redusert de siste par årene, til tross for stor saksmengde og ad hoc jobbing.

Ideelt sett skulle barnevernleder ha arbeidet mindre som saksbehandler og mer som leder for tjenesten, og hatt tid til å utarbeide skriftlige rutiner, hatt regelmessige saksbehandlermøter med de ansatte, og organisert en mest mulig fornuftig arbeidsdeling. Vi ser at hverdagen i tjenesten ikke har gitt anledning til dette. Her er det et stort forbedringspotensial i forhold til internkontrollkravene i lov og forskrift.

De ansatte har tilgang på lovverket med tilhørende veiledere (internkontrollforskriftens § 4, pkt. 4b).

Det burde foreligget en underskrevet kontrakt med det private firmaet. Revisjonens vurdering er at ansvaret for dette i stor grad lå hos tidligere leder for helse og omsorg. Firmaet ble valgt fordi det var kjent i kommunen fra tidligere. Kontrakten burde vært endret når det ble behov for utvidelser, slik det i stor grad ble. Barnevernleder synes å ha hatt kontroll med de private konsulentene i den grad det har vært mulig. Vår vurdering er også at barnevernleder og de to andre ansatte vi intervjuet, alle er bevisste på at firmaets undersøkelser og skriftlige notater kan påvirke videre saksgang i barnevernssakene.

Per i dag finnes det en versjon av Familia der dokumenter kan skannes inn. På den måten er det etter all sannsynlighet muligheter for å ha et fullelektronisk arkiv for tjenesten. I så fall

kan hvert barn ha en mappe som er elektronisk, i stedet for et system med både elektroniske mapper og papirmapper.

I hvilken grad følges bestemmelsene i regelverket?

Innkomne meldinger til barneverntjenesten

Fristen for vurdering av meldinger overholdes i tråd med bestemmelsen i barnevernloven § 4-2. Tjenesten har forbedringspotensial i forhold til å melde tilbake til melder. Når det gjelder skriftlige konklusjoner på meldinger, kan dette være en grei dokumentasjon å ha med seg i saken. Vi ser at man er i ferd med å ta det i bruk.

Undersøkelse

Vår oppfatning er at undersøkelsene i praksis gjennomføres i tråd med § 4-3 i barnevernloven, men at dokumentasjonen ikke er helt i tråd med krav i departementets rutinehåndbok, jfr. krav til undersøkelsesplan og konklusjon for selve undersøkelsen. Det er først og fremst konklusjonene vi savner. Malene i Familia bør benyttes i større grad enn det som har vært gjort til nå. Undersøkelsene er likevel godt dokumentert. Vi konstaterer at foreliggende materiale har vært tilstrekkelig for Fylkesnemdas avgjørelse i omsorgssakene.

Når det gjelder fristen for undersøkelse er denne nå i ferd med å bli overholdt i tråd med bestemmelser i lovens § 6-9. Det er gjort en stor innsats for å få dette til. Barneverntjenesten melder fra til foreldre og fylkesmann dersom fristen må utvides.

Barns medvirkning

Revisor har ikke grunnlag for å si at alle barn som bør høres, blir hørt. Vår vurdering etter intervjuene, er likevel at barnevernlovens § 6-3 om at barnet skal høres, blir overholdt i stor grad. Barnets medvirkning er imidlertid ikke dokumentert i alle sakene i tråd med forskrift om medvirkning og tillitsperson, § 7. Her er det et forbedringspotensial. Det er positivt at det er laget maler for barns medvirkning, og at disse kan benyttes til evaluering.

Utforming av enkeltvedtak

Utforming av enkeltvedtak blir gjort i tråd med reglene i forvaltningsloven, jfr. barnevernloven § 6-1.

Tiltaksplan

Vår vurdering er at i forhold til å lage tiltaksplaner til de barna som skal ha det, og i forhold til oppfølging og evaluering av tiltaksplanene, etterleves kravene i lovens § 4-5 bare delvis. Det er likevel vårt inntrykk at en har forsøkt å gjøre det som har vært mulig situasjonen i tjenesten tatt i betraktning. Her er det et forbedringspotensial.

Omsorgsplan

Barneverntjenestens arbeid med omsorgsplaner er i stor grad i tråd med barnevernlovens § 4-15, 3. ledd. Man velger å vente til etter nemdas vedtak før planen utarbeides. Vi ser ikke at det har noen praktisk betydning for barnet eller for nemdas behandling.

6. KONKLUSJON

Problemstilling 1

Hvordan har utviklingen vært når det gjelder saksmengde og økonomi, og hvordan har dette blitt rapportert?

Det har vært stor økning i antallet meldinger til barnevernet de siste årene, med hele 30 nye meldinger bare i 1. halvår 2015. Antall barn under omsorg har økt fra 9 i 2013 til 19 ved utgangen av 2015. Det har dermed også vært en stor økning i utgiftene i barneverntjenesten i de senere år. En har vært nødt til å leie inn privat konsulentfirma for å ta unna saker. Steigen kommune har store utgifter på dette området sammenlignet med andre kommuner av samme størrelse.

Første halvår 2016 viste tydelig nedgang i antall nye meldinger i forhold til i 2015.

Når det gjelder økonomirapportering, er det revisors oppfatning at kommunen mangler gode økonomirutiner både for budsjettering og rapportering. Dette er ikke i tråd med lov og forskrift og ikke i tråd med akseptert praksis. Barnevernleder har ikke fått delta verken i utarbeidelse av budsjett for tjenesten eller blitt bedt om skriftlige økonomirapporter. Rådmannen bør involvere de budsjettansvarlige i budsjettprosessen og få på plass regelmessige skriftlige rapporteringsrutiner for de budsjettansvarlige. Det bør lages tallfestede årsprognoser.

Problemstilling 2

Har barneverntjenesten saksbehandlingsrutiner som tilfredsstiller bestemmelser i regelverket, og i hvilken grad følges rutinene opp i praksis?

Personellsituasjonen har vært svært vanskelig med stor turnover og forholdsvis lav kompetanse i forhold til arbeidsoppgavene. Dette har blitt atskillig bedre i det siste. Tjenesten er fortsatt presset på tid. Det prioriteres å få gjort avklaringer og ta avgjørelser i forhold til barnas behov foran å oppfylle krav til dokumentasjon. Det store arbeidspresset har medført at barnevernleder i stor grad har fungert som saksbehandler.

Barneverntjenesten har ikke egne skriftlige rutiner for saksbehandlingen. Det avholdes ikke faste regelmessige møter i tjenesten. Arbeidet har i stor grad vært på ad hoc basis. Dette tilfredsstiller ikke kravene i barnevernloven med forskrift om intern kontroll og interne rutiner.

Det har fra starten av 2014 vært gjort et stort arbeid for å få oversikt over saksmengden og komme ajour i forhold til tidligere års saker. Dette har vært en krevende oppgave og har stor betydning med tanke på intern kontroll i barnevernssakene.

Tjenesten arbeider nå stort sett i tråd med regelverket i forhold til tidsfrister for behandling av nye meldinger og for undersøkelser.

Tiltaksplaner for hjelpetiltak er delvis på plass. De fleste barna som er under kommunens omsorg, har nå omsorgsplaner. Det mangler fortsatt en del skriftlig dokumentasjon i mange saker, som dokumentasjon av barns medvirkning, og skriftlig rapport med konklusjon etter undersøkelser.

Saker med hjelpetiltak i hjemmet har vært relativt lavt prioritert, spesielt i 2015. På dette området følges lovens krav bare delvis.

Anbefalinger:

- **Rådmannen må sørge for at barneverntjenesten til enhver tid har en kommunalt ansatt bemanning som er tilstrekkelig for å løse oppgavene i tjenesten i tråd med lov og forskrift**
- **Rådmannen må sørge for at kommunen har økonomirutiner som sikrer en regelmessig økonomirapportering**
- **Internkontrollen i tjenesten må forbedres slik at det arbeides mer planmessig og mindre ad hoc**
- **Dokumentasjonen av undersøkelsessaker og av barns medvirkning bør forbedres**
- **Det må arbeides mer grundig og planmessig med hjelpetiltak i hjemmet.**

7. RÅDMANNENS KOMMENTAR

Rådmannens kommentar til rapporten fremgår som vedlegg 1 på neste side.

Revisjonen tar rådmannens kommentar til orientering.

Rådmannens svar har slik vi ser det, ikke betydning for rapportens vurderinger og konklusjon.

Vedlegg 1 – Rådmannens kommentar

I forhold til rapporten kommenterer rådmannen følgende:

Rådmannen vil presisere viktigheten av å få fremlagt forvaltningsrevisjonen innen de ulike områdene i Steigen kommune. Forvaltningsrevisjoner er viktige element i arbeidet for å forbedre Steigen kommune og den tjenesteytingen kommunen leverer.

Det er rådmannens oppgave å sikre at det utvikles gode systemer for å sikre den kommunale tjenesteytingen og utvikling av gode rapporteringsrutiner internt i administrasjonen og gode rutiner for å sikre nødvendige informasjon gjennom kommunens rapporter til kommunestyret.

Rådmannen betrakter de foreliggende anbefalingene i rapporten som gode grunnlag for videreutvikling av kommunens barnevernstjeneste spesielt og kommunens økonomistyring generelt.

Kommunens administrasjon vil som oppfølging av rapportens anbefalinger starte forbedringsarbeidet allerede høsten 2016. I dette inngår videreutvikling av barnevernstjenestens internkontrollsystem.

Rådmannen er opptatt av god økonomistyring og rapportering og vil sikre utvikling av enda bedre økonomirutiner, der også flere opplysninger om kommunens tjenesteproduksjon vil inngå for å følge utviklingen innen tjenestemålingene nærmere.

SAK 24/16**Orienteringer fra revisjon og sekretariat****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
22.11.2016**Vedlegg:**

1. Brev fra Hildur Lund datert 20. mai 2016: Til undersøkelse: prosjekt Bli Me 2014 Pålydende 195 000 som måtte brukes i 2014, (eget legg) med 8 vedlegg
2. Rapport datert 13.09.2016 fra tilsyn med kommunens arbeid med meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder ved Barneverntjenesten i Steigen 2016
3. Saksprotokoll Styret i Salten kontrollutvalgsservice 31. oktober 2016: Fremtidig organisering av revisjonsenheten

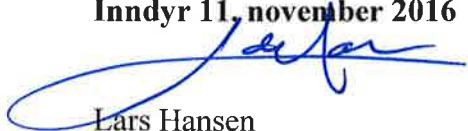
Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Brevet i vedlegg 1 gjelder et prosjekt som ble gjennomført ved hjelp av tilskudd fra staten i 2014. (Selve brevet er datert 20. mai 2016, mens ett av vedleggene er datert 30. august 2016, altså etter selve brevet)

I samsvar med statlige anbefalinger legges tilsynsrapporter fra statlige tilsyn frem for kontrollutvalget i den enkelte kommune. Vedlagt er derfor rapport fra tilsyn med meldinger til barneverntjenesten

Inndyr 11. november 2016

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

SKU
31.10.16
JNR 16/811
ARK 3.0
411-9

SAKS PROTOKOLL – STYRET I SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS

Deres ref.: *

Vår ref.: ADM/STYRET/PAA

Dato: 31. oktober 2016

Saksbehandler: Per Asbjørn Andersen

Saksgang

Styret i Salten kommunerevisjon IKS

31.10.2016

Sak 12/2016

Sak 12/2016 Fremtidig organisering av revisjonsenheten

Forslag til vedtak:

Under forutsetning av at Nordland fylkeskommune velger å satse på et felles interkommunalt revisjonsselskap fremover, ønsker styret å gi uttrykk for følgende:

Salten kommunerevisjon IKS ønsker å bli en del av en slik ordning.

Styret mener at etablering av et konkurransedyktig offentlig alternativ er viktig med hensyn til behovet for kompetansekrevene arbeidsplasser i fylket. En slik etablering vil etter vårt skjønn sikre deltakerkommunene og fylkeskommunen revisjonstjenester av høy kvalitet til en riktig pris, og vil heller ikke avskjære andre løsninger i fremtiden. En senere konkurranseutsetting vil alltid være mulig.

Salten kommunerevisjon IKS vilje til å bli en del av et felles interkommunalt revisjonsselskap med nedslagsfelt i Nordland fylke, er selvsagt betinget av at våre deltakerkommuner for sin del fatter de nødvendige vedtak som gjør en slik integrasjon mulig.

Innholdet i vedtaket sendes til kontrollutvalgene Salten og kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune.

Vedtak:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rett utskrift:

Per Asbj. Andersen

Per Asbjørn Andersen/Daglig leder

Saksprotokoll sendt:

Kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune

Kontrollutvalgene i Salten v/Salten Kontrollutvalgsservice

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no

Org. nr.: 986 655 271 MVA E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Rapport fra tilsyn med kommunens arbeid med meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder ved Barneverntjenesten i Steigen 2016

Virksomhetens adresse:
Steigentunet, 8281 Leinesfjord
Tidsrom for tilsynet: 15.04.16 - 05.09.16

13.09.2016

Fylkesmannen i Nordland

Sammendrag

1. Innledning
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold
3. Gjennomføring
4. Hva tilsynet omfattet
5. Funn
6. Regelverk
7. Vurdering av virksomhetens styringssystem
8. Dokumentunderlag
9. Deltakere ved tilsynet

Sammendrag

Denne rapporten beskriver de avvik og merknader som ble påpekt innen de reviderte områdene. Systemrevisjonen omfattet følgende områder:

- hvordan kommunen sikrer at meldinger til barnevernet blir forsvarlig vurdert og
- hvordan kommunen sikrer at plikten til å gi tilbakemelding til melder blir ivaretatt i ulike trinn av saksbehandlingen

Avvik 1:

Steigen kommune sikrer ikke gjennom sin styringsaktivitet at det dokumenteres en barnevernfaglig vurdering ved gjennomgang av bekymringsmeldinger

Avvik 2:

Steigen kommune sikrer ikke gjennom sin styringsaktivitet at det gis tilbakemelding til melder på de ulike trinn i saksbehandlingen

Dato: 5.9.16

Lise Tymi Ingunn Aronsen Brenna
revisjonsleder revisor

Inger Uleberg Sandnes
revisor

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon ved barneverntjenesten i Steigen i perioden 15.04.16 - 05.09.16. Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med den kommunale barnevernvirksomheten, jf. lov om barneverntjenester § 2-3, fjerde ledd.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfatter undersøkelse pm:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler avvik og merknader som er avdekket under revisjonen og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfatter.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Steigen kommune ligger i Nord-Salten. Kommunen har ca. 2 550 innbyggere, og av disse var 446 under 18 år pr. 01.01.2016.

Kommunesenteret ligger i Leinesfjord der også barneverntjenesten er lokalisert sammen med familiesenteret.

Barneverntjenesten er organisert under helse- og omsorgsleder. Tjenesten har fire stillinger inkludert barnevernleder. To av stillingene er finansiert gjennom statlige midler. På tilsynstidspunktet var alle stillingene besatte, men tjenesten hadde i 2015 perioder med vakanser.

Barnevernet i Steigen mottok 40 meldinger i 2015, 2 av disse ble henlagt etter gjennomgang. Kommunen har ikke rapportert om fristbrudd ved gjennomgang av meldinger i 2015.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfatter følgende aktiviteter:

- **Revisjonsvarsel** ble sendt 15.04.16. Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet er gitt i kapittel 8 - dokumentunderlag.
- **Åpningsmøte** ble gjennomført 08.06.16.
- **Intervjuer** ble gjennomført med 6 personer.
- **Sluttmøte** ble gjennomført 09.06.16.

4. Hva tilsynet omfattet

Tema for tilsynet er kommunens arbeid med meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder.

Fylkesmannen har undersøkt hvorvidt

- meldinger til barneverntjenesten håndteres og vurderes forsvarlig
- plikten til å gi tilbakemelding til melder blir ivarettatt på ulike trinn i saksbehandlingsprosessen

Barneverntjenesten er gitt et særlig ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid.

Bekymringsmeldinger som tjenesten mottar skal derfor gjennomgås fortløpende og senest innen en uke, og det skal vurderes om det er grunnlag for nærmere undersøkelse.

Gjennomgangen skal dokumenteres, slik at det er etterprøvbart om meldingene håndteres forsvarlig og ikke henlegges på feil grunnlag.

Den som melder til barnevernet skal få tilbakemelding om at meldingen er mottatt. Dersom meldingen er gitt på bakgrunn av meldeplikten, skal melder også få opplysninger om det er iverksatt undersøkelse. Når undersøkelsen er gjennomført, skal det gis en ny tilbakemelding til offentlige meldere hvor det opplyses om utfall av undersøkelsen. Barneverntjenesten kan da også gi tilbakemelding om iverksatte tiltak, dersom dette er nødvendig for den videre oppfølgingen av barnet.

Kommunen er ansvarlig for å ha en barneverntjeneste som kan håndtere meldinger forsvarlig og gi tilbakemelding til melder i henhold til loven.

5. Funn

Det ble avdekket to avvik under tilsynet.

Avvik 1:

Steigen kommune sikrer ikke gjennom sin styringsaktivitet at det dokumenteres en barnevernfaglig vurdering ved gjennomgang av bekymringsmeldinger

Avviket bygger på følgende funn:

- I 13 av 30 gjennomgåtte saker dokumenteres ikke barnevernfaglige vurderinger
- Tjenesten er kjent med at det er mangler ved dokumentasjon av faglige vurderinger ved gjennomgang av meldinger. Det er ikke beskrevet tiltak som er satt i verk for å rette på dette
- Erfaringer fra ansatte brukes ikke systematisk i forbedringsarbeidet. Det fremgår av tilsendte styringsdokumenter og intervjuer en intensjon om å ha faste møter der kvalitetsforbedring i tjenesten er tema, men dette gjennomføres ikke

Dette er avvik fra følgende myndighetskrav:

- Barnevernloven § 2-1. *Kommunens oppgaver*, jf. Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester § 4 a-h
- Barnevernloven § 1-4. *Krav til forsvarlighet*

Avvik 2:

Steigen kommune sikrer ikke gjennom sin styringsaktivitet at det gis tilbakemelding til melder på de ulike trinn i saksbehandlingen

Avviket bygger på følgende funn:

- Det er ikke gitt tilbakemelding om mottatt melding i 13 av 24 aktuelle saker
- Det er ikke gitt tilbakemelding til melder etter avsluttet undersøkelse i 12 av 15 aktuelle saker

- Rutinebeskrivelse for håndtering av melding foreligger, men er ikke oppdatert i henhold til gjeldende lovverk
- Det er ikke kjent for alle at det skal gis tilbakemelding til melder også når det mottas melding i aktive saker
- Det finnes flere ulike maler for tilbakemelding til melder. Det er ingen omforent forståelse av hvilken mal som skal benyttes
- Tjenesten er kjent med at det forekommer svikt på området, men det er ikke klart hvordan kommunen vil sikre at lovkravet oppfylles

Dette er avvik fra følgende myndighetskrav:

- Barnevernloven § 2-1. *Kommunens oppgaver*, jf. Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester § 4 a-h
- Barnevernloven § 6-7 a. *Tilbakemelding til melder*

Følgende funn knyttet til styring gjelder avvik 1 og 2:

I arbeidsinstruksen framgår det at leder for barneverntjenesten har ansvar for oppgaver etter barnevernloven, herunder å treffe vedtak, mens i kommunens delegasjonsreglement framgår det at sosialleder er leder for kommunens barnevernadministrasjon. Videre framgår det i delegasjonsreglementet at ved barnevernleders fravær utnevnes 1) sosialleder og 2) rådmann. Beskrivelsen av hvem som er barnevernadministrasjonens leder samsvarer ikke i disse to dokumentene. Det er heller ikke klart hvem som er utpekt som stedfortreder for barnevernleder.

Kommentar:

Barnevernadministrasjonens leder er barneverntjenestens øverste myndighet i barnevernfaglige spørsmål, jf. barnevernloven § 2-1. Dette innebærer blant annet at kommuneledelsen ikke kan instruere eller overprøve barnevernadministrasjonens leder i faglige spørsmål. I brev fra departementet til kommunene av 12. november 1992 framgår det at kommunestyret skal fatte vedtak om hvem som er leder for den kommunale barneverntjenesten. Myndigheten til å utpeke barnevernleder kan delegeres til rådmannen

eller andre. Loven gir ikke adgang til å delegere barnevernleders kompetanse til andre enn den som er utpekt som leder. Når vedkommende ikke er til stede, vil barnevernleders stedfortreder inneha samme kompetanse.

6. Regelverk

- Lov om barneverntjenester av 17.juli 1992
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester av 14. desember 2005
- Forskrift om fylkesmannens adgang til å ilegge kommunen mulkt ved oversittelse av fristene i barnevernloven § 6-9 av 1.januar 1993
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967

7. Vurdering av virksomhetens styringssystem

Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Barnevernet er etter loven tillagt oppgaven med å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og skal undersøke om det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak, jf. barnevernloven § 1-1 og 4-3.

Tjenester etter barnevernloven skal være forsvarlige, jf. barnevernloven § 1-4. Barneverntjenesten skal gi nødvendig hjelp og omsorg til rett tid og med tilstrekkelig omfang, basert på hva som er barnets beste. For å sikre forsvarlige tjenester er det viktig at barneverntjenesten fortløpende nedfeller opplysninger og vurderinger som kan ha betydning for videre arbeid i saken, slik at øvrige ansatte kan gjøre seg kjent med hvilke faglige vurderinger som er gjort. Ved gjennomgang av bekymringsmeldinger

gjøres en vurdering av innholdet i meldingen og eventuell tidligere kjennskap til familien. I denne kommunen er det i hovedsak barnevernleder som gjør dette og muntlig overleverer vurderingen til saksbehandler ved konklusjon om videre undersøkelse. Manglende dokumentasjon av denne vurderingen utgjør en risiko for at man undersøker noe annet enn det som ble vurdert som relevant ved gjennomgang av meldingen og at viktig informasjon om sakens forløp går tapt. Ledelsen plikter dessuten å skaffe seg kunnskap om hvordan tjenestene virker for å kunne drive forbedringsarbeid, jf. internkontrollforskriften § 4 g. For å kunne skaffe seg informasjon om hvordan tjenestene virker, eventuelt hvor det svikter, er det nødvendig at barnevernets arbeid er etterprøvbart.

De organer som utfører daglig, løpende arbeid etter barnevernloven utgjør kommunens barneverntjeneste, jf. barnevernloven § 2-1. I kommunens styringsdokumenter er det uklart hvem som har øverste myndighet i barnevernfaglige spørsmål. Under tilsynet framkom det imidlertid at det var klart for alle ansatte hvem som var barnevernleder og hadde denne myndigheten. Det var ikke utpekt stedfortreder ved barnevernleders fravær, noe som kan utgjøre en risiko for at verdifull tid går bort i å avklare dette ved eventuelle hastesaker når barnevernleder ikke er til stede.

Kommunens ledelse skal sørge for å ha et styringssystem med internkontroll som sikrer at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Styring og systematikk skal sikre at det ikke er tilfældigheter og enkeltpersoner som ivaretar forsvarligheten. God dialog og informasjonsflyt mellom ledelse og øvrige ansatte er viktig for å nå dette målet. Under tilsynet framkom det at tjenesten var kjent med fare for svikt på områdene tilsynet omfattet. Det var imidlertid ikke klart hvilke tiltak kommunen ville iverksette for å korrigere praksis slik at lovkravene ble oppfylt.

8. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

- Delegasjonsreglement for Steigen kommune vedtatt med endringer 28.08.2014
- Organisasjonskart for kommunen
- Intern møteplan for barneverntjenesten i Steigen
- Oversikt over ansatte i barneverntjenesten
- Arbeidsinstruks for barnevernskonsulent og barnevernleder
- Handlingsplan for barneverntjenesten for perioden 11.03.04 - 31.12.14, inkludert plan for videre tiltak i forhold til utfordringer i perioden 16.10.14 -31.12.14
- Årshjul 2014
- Årsmelding for Steigen kommune 2015
- Rutinebeskrivelse meldinger
- Oversikt meldinger
- Oversikt postjournal
- Skjema for avviksrapporter og avviksbehandling
- Dokumentasjon knyttet til 30 meldinger mottatt og gjennomgått av barneverntjenesten i 2015 og til og med første kvartal 2016.

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Nøkkeltallrapport av 07.06.16 fra fagprogrammet

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Brev av 15.04.16 fra Fylkesmannen til Steigen kommune med varsel om tilsyn
- Epost fra Steigen kommune 22.04.16 om at varsel er mottatt
- Oversendelse av dokumentasjon fra Steigen kommune i brev av 13.05.16
- Diverse epostkorrespondanse med etterlysning av deler av dokumentasjonen 19.05.16 og 20.05.16

- Brev av 20.05.16 fra Fylkesmannen med program for tilsynet
- Oversendelse av dokumentasjon fra Steigen kommune mottatt 26.05.16

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Elisabeth Pettersen	Barnevernkonsulent	X	X	X
Britt-Eva Eriksen Strand	Barnevernkonsulent	X	X	X
Bodil Friis	Barnevernkonsulent	X	X	
Ann-Edny Johannesen	Barnevernleder	X	X	X
Hege-Katrin Pedersen	Merkantil		X	
Torben Marstrand	Rådmann		X	X

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Lise Tymi - seniorrådgiver

Ingunn Aronsen Brenna - rådgiver

Inger Uleberg Sandnes - rådgiver

SAK 25/16

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

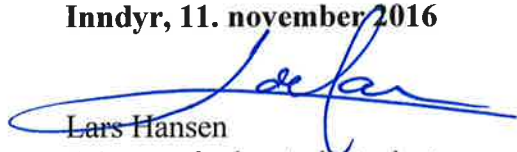
Møtedato:
22.11.2016

Vedlegg:

•

Forslag til vedtak:

Inndyr, 11. november 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget